

**BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ**

Gazete Kupürleri

08.12.2024

Diyanet İşleri Başkanı Erbaş:

VAKIF, PEYGAMBERİMİZDEN BİZE KALAN BİR EMANETTİR

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, İslam'daki vakıf anlayışının kurucusunun Hazreti Peygamber olduğunu belirterek, "Biz de O'nun varisiyiz. Bu açıdan bütün vakıf gönüllüleri, vakıf kuranlar, vakıfların yaşaması için gayret eden herkes Peygamber Efendimizin varisidir." dedi.

İSTANBUL - Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre Erbaş, Lütfi Doğan ve İlim Vakfı tarafından Büyük Çamlıca Camisi'nde düzenlenen "1. Lütfi Doğan Hocafendi Anma Programı"na katıldı. Burada konuşmasında, Hazreti Peygamber'in "Alimin ölümü, alemin ölümü gibidir." hadisini hatırlatan Erbaş, "Lütfi Doğan hocamız gerçek bir alim, gerçek bir ahlak timsali. Kendisine baktığımız zaman Allah'ı hatırladığımız, Resulullah Efendimizin ahlaki ilkelerini adeta gözümüzün önüne seren

muhterem bir büyüğümüz, hocamız, selefizimizdi. **Diyanet İşleri Başkanı** olarak 4, 4 buçuk yıl hizmet ederek dönemine iz bırakan bir hocamızdı." ifadelerini kullandı. Erbaş, Lütfi Doğan ve İlim Vakfı'nın güzel hizmetler yapacağını belirterek, şunları kaydetti: "Vakıf, Peygamber Efendimizden bize kalan bir emanettir. İslam'daki vakıf anlayışının kurucusu Peygamber Efendimizdir ve biz de O'nun varisiyiz. Bu açıdan bütün vakıf gönüllüleri, vakıf kuranlar, vakıfların yaşaması için gayret eden herkes Peygamber Efendi-

mizin varisidir. Dolayısıyla bizim vakıflara sahip çıkmamız, yaşatmamız, vakıfların önündeki engelleri kaldırmamız ve vakif eserleri bulup çıkarmamız lazım. Geçmişte nice vakıflar, nice vakif eserleri varmış, onlardan kaybolanlar var. Onları mutlaka bulmamız, ihya etmemiz, tekrar hizmet eder hale getirmemiz lazım. Yeni kurulan vakıfları da yaşatmamız lazım. İnşallah Lütfi Doğan ve İlim Vakfı nice kardeşlerimizin, öğrencilerimizin yetişmesine vesile olur, ilme hizmet eder." (AA)

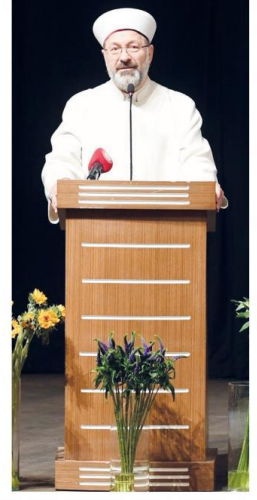
“LÜTFİ DOĞAN, DÖNEMİNE İZ BIRAKAN HOCAMIZDI”

DİYANET İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, İslam'daki vakıf anlayışının kurucusunun Hazreti Peygamber olduğunu belirterek, “Biz de O'nun varisiyiz. Bu açıdan bütün vakıf gönüllüleri, vakıf kuranlar, vakıfların yaşaması için gayret eden herkes Peygamber Efendimizin varisidir” dedi. **Diyanet İşleri Başkanlığı**ndan yapılan açıklamaya göre Erbaş, Lütfi Doğan ve İlim Vakfı tarafından Büyük Çamlıca **Caemisi**'nde düzenlenen “1. Lütfi Doğan Hocafendi Anma Programı”na katıldı. Buradaki konuşmasında, Hazreti Peygamber'in, “Âlimin ölümü, âlemin ölümü gibidir” hadisini hatırlatan Erbaş, “Lütfi Doğan hocamız gerçek bir âlim, gerçek bir ahlak temsilci. Kendisine baktığımız zaman Allah'ı hatırladığımız, Resulullah Efendimizin ahlakını ilkelelerini adeta gözümüzün önüne sermiştir.”

terem bir büyüğümüz, hocamız, selefimizdi. **Diyanet İşleri Başkanı** olarak 4, 4 buçuk yıl hizmet ederek dönemine iz bırakan bir hocamızı” ifadelerini kullandı. Erbaş, Lütfi Doğan ve İlim Vakfı'nın güzel hizmetler yapacağını belirterek, şunları kaydetti: “Vakıf, Peygamber Efendimizden bize kalan bir emanettir. **İslam**'daki vakıf anlayışının kurucusu Peygamber Efendimizdir ve biz de O'nun varisiyiz. Bu

açıdan bütün vakıf gönüllüleri, vakıf kuranlar, vakıfların yaşaması için gayret eden herkes Peygamber Efendimizin varisidir. Dolayısıyla bizim vakıflara sahip çıkmamız, yaşatmamız, vakıfların önündeki engelleri kaldırmamız ve vakıf eserleri bulup çıkarmamız lazım. Geçmişte nice vakıflar, nice vakıf eserleri varmış, onlardan kaybolanlar var. Onları mutlaka bulmamız, ihya etmemiz, tekrar hizmet eder hale getirmemiz lazım. Yeni kurulan vakıfları da yaşatmamız lazım. İnşallah Lütfi Doğan ve İlim Vakfı nice kardeşlerimizin, öğrencilerimizin yetişmesine vesile olur, ilme hizmet eder.” **İAA**

'HERKES PEYGAMBER EFENDİMİZİN VARISİDİR'

Diyaret İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, İslam'daki vakıf anlayışının kurucusunun Hazreti Peygamber olduğunu belirterek, "Biz de O'nun varisiyiz. Bu açıdan bütün vakıf gönüllüleri, vakıf kuranlar, vakıfların yaşaması için gayret eden herkes Peygamber Efendimizin varisidir" dedi. **Diyaret İşleri Başkanlığı**ndan yapılan açıklamaya göre Erbaş, Lütfi Doğan ve İlim Vakfı tarafından Büyük Çamlıca Camii'nde düzenlenen "1. Lütfi Doğan Hocaefendi Anma Programı"na katıldı. Buradaki konuşmasında, Hazreti Peygamber'in "Alimin ölümü, alemin ölümü gibidir" hadisini hatırlatan Erbaş, "Lütfi Doğan hocamız gerçek bir alim, gerçek bir ahlak timsali. Kendisine baktığımız zaman Allah'ı hatırladığımız, Resulullah Efendimizin ahlaki ilkelerini adeta gözümüzün önüne seren muhterem bir büyüğümüz, hocamız, selefimizdi. **Diyaret İşleri Başkanı** olarak 4, 4 buçuk yıl hizmet ederek dönemine iz bırakan bir hocamızdı" ifadelerini kullandı.

Erbaş, Eyüp Sultan Camisi'nde HUTBE İRAT ETTİ

DIYANET İşleri Başkanı Ali Erbaş, Eyüp Sultan Camisi'nde hutbe irat etti, cuma namazını kıldırdı. **Diyanet İşleri Başkanlığı**ndan yapılan açıklamaya göre, hutbede miras konusuna değinen Erbaş, Kur'an-ı Kerim'de mirasla ilgili hükümlerin en ince detayına kadar açıklandığını anlattı. **İslam**'ın, miras taksiminde adaleti titizlikle uygulamayı, miras paylaşımında kadın-erkek, büyük-küçük demeden her hak sahibine hakkını vermeyi emrettiğini vurgulayan Erbaş, "Miras taksimatını doğrudan doğruya Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de yapmış ve bütün **Müslümanlara** bunu öğretmiştir. Bununla birlikte dinimiz, miras taksiminde kadınları asla mağdur etmemiş, anne ve babasından, eşinden ve çocuklarından hatta veri

geldiğinde torunlarından bile onlara pay ayırmıştır. Ayrıca varislerin karşılıklı rızaya dayanarak mirası kendi aralarında diledikleri şekilde taksim etmelerini de meşru görmüştür. Yeter ki aralarında rıza ve anlaşma olsun. Rıza ve anlaşma olmazsa doğrudan doğruya Kur'an-ı Kerim'deki miras taksimatına göre yapılır, devreye girer" ifadelerini kullandı.

MİRAS PAYLAŞIMINDA YAPILAN HAKSIZLIKLAR

Erbaş, aile içi sorunların artması, kardeşler ve akrabalar arasında dargınlıkların girmesine, kavgaların ortaya çıkmasına sebebiyet veren olumsuzlukların başında miras paylaşımında yapılan haksızlıkların geldiğine dikkati çekti. **Diyanet İşleri Başkanı** Erbaş, "Miras paylaşımında **İslam**'ın koyduğu ölçülere riayet etmemek, büyük bir günah, ağır bir vebaldir. Kız çocuklarına haklarını tam vermemek, evlendikleri için onları mirastan mahrum bırakmak, hiçbir varisin istemediği değersiz mülk ve arazileri onlara layık görmek apaçık bir zulümdür. Ayette buyrulduğu üzere yetimlerin mirasla ilgili haklarını gasbetmek ateşten bir parçayla karnı doldurmaktır. Bir kimse adaletten ayrılmamak şartıyla çocukları arasında malını paylaşırabilir. Mirasın tamamını veya bir kısmını çocuklardan birine hibe ederek diğerlerinin haklarını çiğnemek ise adaletten sapmaktır" diye konuştu.

Kastamonu'da 101 din görevlisi cübbelerini giydi

DIYANET İşleri Başkanlığı Kastamonu Dini İhtisas Merkezinde eğitim gören 101 **din görevlisinin** 9 ay süren eğitim süreci tamamlandı. Kastamonu Dini İhtisas Merkezi konferans salonunda düzenlenen mezuniyet töreninde İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından Kur'an-ı Kerim tilaveti gerçekleştirildi. **Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Burhan İşliyen**, buradaki konuşmasında, mezun olan din görevlilerini tebrik etti. Kastamonu Valisi Meftun Dalı de eğitimlerini tamamlayan din görevlilerine meslek hayatlarında başarı dileyerek, "Bu müessesede yetişen siz kıymetli hocalarımız, bu mesleğin dini pratiklerini çok daha iyi seviyelere taşıyacaksınız" dedi.

AYASOFYA-İ KEBİR CAMİ-İ ŞERİFİ'NİN KUBBESİ

RESTORASYON İÇİN SÖKÜLECEK

Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nde restorasyon ve koruma çalışmaları kapsamında birinci etapta III. Mehmet Türbesi, II. Selim Türbesi, III. Murat Türbesi, Şehzadeler Türbesi ve Muvakkithane Sıbyan Mektebi restorasyon süreçleri tamamlandı.

BİLİM Kurulu ile yapılan toplantılarda, ikinci etap yapıları bütünsel olarak ele alındı ve bir iş programı hazırlandı. Bu kapsamda ilk olarak II. Bayezid minaresi ve cephelerde iskele alanı belirlendikten sonra standardına uygun ölçülerde çelik borulardan iskele kurulumu gerçekleştirildi. Kurulum sonrasında güvenlik amaçlı file kaplamaları yapıldı. İş programında en hasarlı cephe olan kuzey cephe beden duvarlarından çalışmaya başlandı. Bir çalışma aksı oluşturularak ana kubbe ve yarım kubbelere iskele ve çalışma platformları ile bağlantılar tamamlandı. Bilim Kurulu kararı ile doğu cephe iskele çalışmaları da devam ediyor. Proje onayından sonra II. Bayezid minaresi tekrar ayağa kaldırılacak Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi Restorasyonu için Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ahmet Güleç, restorasyon çalışmalarına ilişkin AA muhabirine yaptığı açıklamada, II. Bayezid minaresinin hem statik hem de malzeme problemi olduğunu söyle-

di. Güleç, ilk olarak minarenin malzeme problemi ile ilgili şerefe ve şerefe altına kadar sökülmesine karar verdiklerini belirterek, "Bu söküm işlemi yapıldıktan sonra minare örgüsünde zıvanalar olmadığı için, özellikle Zeynep Ahunbay hocamız sökümün devam etmesini, zıvana olup olmadığının kontrol edilmesi-

ni istedi. Birkaç sıra daha söktükten sonra bu minarenin zıvanasız, çift kenetli yapıldığı anlaşıldı ve burada söküm işi durdurularak, artık koruma bu haliyle nasıl yapılır, onun üzerine projeler hazırlandı. Proje onayından sonra koruma uygulaması, minarenin tekrar ayağa kaldırılması süreci devam edecek" dedi.

AYASOFYA-İ KEBİR CAMİ-İ ŞERİFİ'NİN KUBBESİ RESTORASYON İÇİN SÖKÜLECEK

Ayasofya-İ Kebir Cami-İ Şerifi'nde restorasyon ve koruma çalışmaları kapsamında birinci etapta III. Mehmet Türbesi, II. Selim Türbesi, III. Murad Türbesi, Şehzadeler Türbesi ve Muvakkithane Sıbyan Mektebi restorasyon süreçleri tamamlandı.

Ayasofya-İ Kebir Cami-İ Şerifi'nde restorasyon ve koruma çalışmalarının kapsamında birinci etapta III. Mehmet Türbesi, II. Selim Türbesi, III. Murad Türbesi, Şehzadeler Türbesi ve Muvakkithane Sıbyan Mektebi restorasyon süreçleri tamamlandı.

Bilim Kurulu ile yapılan toplantılarda, ikinci etap yapılan bütünsel olarak ele alındı ve bir iş programı hazırlandı. Bu kapsamda ilk olarak II. Bayezid minaresi ve cephelede iskele alanı belirlendikten sonra standartına uygun ölçülerde çelik borulardan iskele kurulumu gerçekleştirildi. Kurulum sonrasında güvenlik amaçlı file kaplamaları yapıldı.

İş programında en hasarlı cephe olan kuzey cephe beden duvarlarından çalışmaya başlandı. Bir çalışma aksı oluşturularak ana kubbe ve yanın kubbeler iskele ve çalışma platformları ile bağlantılar tamamlandı. Bilim Kurulu kararı ile doğu cephe iskele çalışmaları da devam ediyor.

ROJE ONAYINDAN SONRA II. BAYEZİD MINARESİ TEKRAR AYAGA KALDIRILACAK

Ayasofya-İ Kebir Cami-İ Şerifi Restorasyonu için Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ahmet Güleç, restorasyon çalışmalarına ilişkin AA muhabirine yaptığı açıklamada, II. Bayezid minaresinin hem statik hem de malzeme problemi olduğunu söyledi.

Güleç, ilk olarak minarenin malzeme problemi ile ilgili şerefe ve şerefe altına kadar sökülmesine karar verdiklerini belirterek, "Bu sökülme işlemi yapıldıktan sonra minare örgüsünde zıvanalar olmadığı için, özellikle Zeynep Ahunbay hocamız sökülmeden en az müdahale ile çalışmaların yapılması gerektiğini anlattı. Yapının tüm minarelerinin sökülme-yeceğini aktaran Prof. Dr. Güleç, "II. Selim minaresinde, tuğla minarelerde genel olarak dışardan bir takım desteklerle depreme karşı önlem alınacak. II. Bayezid

minaresinde sökülme yapıldı ve burada depreme karşı kullanılacak gergiler gövde içinden düşünülüyor. Konu projelendirildi, kuruldan onay çıkarsa, gövde içinden devam ederek metal gergilerle minare, depreme karşı gayet sağlıklı hesaplanan değerlere ulaşmış olacak." diye konuştu.

"Bunun için analizlere başlandı. Onarımda kullanılan bazı malzemelerin çimento esaslı olduğu anlaşıldı. Zaten biliyorduk ama bu analizlerle teyit edildi ve bu kısımların sökülmesine başlandı. İskele kurulum sürecinde de analizi yapılacak örnekler alınarak bir lejant tasarlandı. Mimarlarımız, sanat tarihçilerimiz görsel olarak veya yazılı belgelerden, kaynaklardan elde ettikleri bilgilere göre bir dönem analizi yapılmıştı. Biz de bunu malzemelerle teyit etmeye çalışıyoruz ve bu konuda da bayağı ilerledik. Çok fazla analiz alındığı için bunlar uzun sürüyor. Arkadaşlarımız Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı merkez laboratuvarında bu analizleri yapıyorlar. Sonuçları birlikte değerlendiriyoruz ve dönemler halinde neresi ne zaman yapılmış bu konuda bilinmeyenleri de ortaya koymaya çalışıyoruz."

II. BAYEZİD MINARESİNDE DEPREME KARŞI METAL GERGİLER KULLANILACAK

Güleç, statik mühendislerine göre aslında Ayasofya'nın tüm minarelerinin sökülmesi gerektiğini, fakat eski eserlerin korunmasında bir takım prensipler olduğunu, bu yüzden de mümkün olduğu kadar sökülmeden en az müdahale ile çalışmaların yapılması gerektiğini anlattı.

Yapının tüm minarelerinin sökülme-yeceğini aktaran Prof. Dr. Güleç, "II. Selim minaresinde, tuğla minarelerde genel olarak dışardan bir takım desteklerle depreme karşı önlem alınacak. II. Bayezid

minaresinde sökülme yapıldı ve burada depreme karşı kullanılacak gergiler gövde içinden düşünülüyor. Konu projelendirildi, kuruldan onay çıkarsa, gövde içinden devam ederek metal gergilerle minare, depreme karşı gayet sağlıklı hesaplanan değerlere ulaşmış olacak." diye konuştu.

AYASOFYA'NIN KUBBESİ AÇILACAK

Bundan sonraki süreçte Ayasofya'nın kubbесinin üstten ihya edileceğine dikkati çeken Güleç, şunları kaydetti: "Kubbenin alt tarafı mozaik, oralarından statik olarak müdahale etmek çok zor. Onun için üst kısmından müdahaleler yapılacak ve kubbe sağlıklı hale getirilecek. Bununla ilgili çalışmalar, projelendirilmeler de hemen hemen tamamlandı. Onaydan sonra üst kısma kubbeyi koruyucu bir çatı düşünülüyor. O da büyük bir uygulama olacak. Hesaplamaları şu anda yapıyor. Böylece kubbeyi açtığımız zaman çevre koşullardan yağmurdan, kardan, sudan etkilenmeden uygulamaları yapılacaktır. Bu çalışmanın da mart, nisan gibi olacağını düşünüyoruz."

Güleç, yapılan tüm bakım onarım çalışmalarının Ayasofya'ya gelen ziyaretçileri ve ibadet edenleri rahatsız etmeden yürütüleceğini söyleyerek, "İçeride bir iskele kurma durumu söz konusu olacak. Mecbur ona yapacağız. Çünkü içeriden de tavani kubbe içinde desteklememiz lazım. Bunu da projelendirme aşamasındayız. Ziyaretçileri ve ibadet eden vatandaşlarımızı en az rahatsız edecek biçimde yapmayı düşünüyoruz. Makul iskele oluşturmayı

çalışıyoruz." dedi.

ONARIMLARDA OSMANLI DÖNEMİNDEKİ SIVA KULLANILACAK

Onarım konusunda cephe kullanılmak üzere derz ve siva konusuna dair de Güleç, şu bilgileri verdi:

"Derz yapılacak kısımlarda kullanılacak malzemelerin analizleri devam ediyor. Bu konuda Vakıflar Genel Müdürlüğünün gayet güzel koordinasyonu var. Onlar da çok fazla acele etmiyorlar. Çünkü yapılan işler acele olursa sonuçta tekrar etmek zorunda kalır. Zaman ve emek ikiye katlanmış olur. Buna engel olmak için mümkün olduğu kadar emin adımlarla yürütmeye çalışıyoruz. Şu anda sökülme aşaması iki cephe için tamamlanmak üzere. Her dönem kendi doğru malzemelerini kullanmaya çalışmış. Bugün mesela 'çimentolu malzemeler bize zarar veriyor' diyoruz ama geçmişte onarımları yapan kişiler böyle düşünmemiş. Daha sağlam olduğunu düşünerek, o günkü koşullara ve bilgilerine uygun olarak davranmışlar. Biz de bugünkü koşullara, bilgilerimize, prensiplerimize uygun davranmaya çalışıyoruz. Belki yarın öbür gün de bizi tenkit edecekler, böyle bir şey de olabilir."

Prof. Dr. Güleç, genel olarak onarımlarda Osmanlı döneminde yapılan sıva kullanılacaklarını belirterek, "Şimdiye kadarki elde ettiğimiz verilere göre, Ayasofya'da duvar yüzeyindeki koşullara baktığımızda sıvalı değil de derzli olduğu söyleyebiliriz. Genel olarak en yoğun kullanılmış olan kısımlarda derz olarak ne harcıysa biz de onu kullanmaya çalışacağız. Ama sıva olarak düşündüğümüz zaman da Osmanlı'nın kullanmış olduğu sıva düşünülüyor. Bugünkü koşullara yani daha dayanıklı olmasını sağlayacak biçimde kullanmayı düşünüyoruz." ifade-

lerini kullandı.

ANA KUBE VE ÜST ÖRTÜ ÇALIŞMALARI HAKKINDA

Ayasofya-İ Kebir Cami-İ Şerifi'nde yapılan iş programında yapının üst örtü çalışmalarının ana kubbenin başlanarak alt kottlara inmesi planlanıyor. Bu kapsamda ana kubbenin kurşun örtüsünden ve altında bulunan tabakalarda tespit çalışmaları yapıldı.

Kurşun altı dokuda gözlemlenen düzensizlikler sonucunda, Bilim Kurulu kararı ile tüm kurşun örtünün kaldırılması, kubbe yüzeyinde mevcut durum tespitleri yapılması, yapısal analizler kapsamında gerekli olduğu takdirde güçlendirme çalışmaları yapılması planlanıyor. Devamında horasan sıva ve çamur sıva uygulamaları gerekli yerlerde tekrarlanarak kurşun örtü onarılacak.

BEDEN DUVARLARI ONARIMLARI

Yapı cephelelerinde hem sıvalı alanlar hem de tuğla ve taş cephe yüzeyleri bulunuyor. Cami cephe ve minarelerinde, taş, tuğla ve almalı cephe yüzeylerinde bulunan, analizler ile özgün olmadıkları tespit edilmiş olan horasan sıva ve muhdes çimento esaslı sıvaların raspa yapılması kararı alındı.

Bu doğrultuda çalışmalar başladı ve kuzey cephesinde raspa tamamlandı. Doğu cephesinde de çalışmalar devam ediyor. Raspa ve derz temizlikleri sonrasında çıkan bulguların belgelenmesi kararı alındı. Tüm cephelelerde dijital ölçümler yapılarak hasar ve malzeme paftaları hazırlanıyor. Bilim Heyeti doğrultusunda gerekli görülen birçok noktadan malzeme numuneleri alındı ve müdahale kararları sonucunda sıva ve derz uygulamaları yapılacak.

RAMAZANOĞULLARI YADİĞÂRI

ADANA'NIN 6 ASIRLIK CAMİSİ DİMDİK AYAKTA

Adana'nın en eski Türk yapısı olarak bilinen Ağca Mescit Camii, 615 yıllık tarihiyle hem geçmişe ışık tutuyor hem de görkemli yapısı ile dikkat çekiyor. 1409 yılında merkez Seyhan ilçesine bağlı Ulu Cami Mahallesi'nde Ramazanoğulları'nda bir Türk beyi tarafından inşa edilen Ağca Mescit Camii, Adana'nın en eski Türk yapısı olarak biliniyor. Günümüze kadar çeşitli restorasyonlarla ayakta kalmayı başaran cami, korunmaya devam ediyor. Yüksek kasnaklı sekizgen bir kubbe ile örtülmüş olan Ağca Mescit Camii, dıştan bir türbeyi andırmaktadır. Tarihi ibadethanenin kubbesi ise aynı zamanda yere kadar inen ve her cephede yer alan dört askı kemerine oturmaktadır.

TURİSTLER İLGİ GÖSTERİYOR

Minaresi olmayan ve ilk yapıldığı yıllarda sadece mescit olarak kullanılan yapı, günümüzde Ağca Mescit Camii adıyla her namaz vaktinde dolup taşıyor. Cami cemaatinden İzzettin Mutlu, tarihi bir camide namaz kılınca huzura erdiğini belirterek, şunları anlattı: "Bu cami 1409 yılında inşa edilmiş. Bu güne kadar korundu ve turistlerde akın ediyor. Adana'yı gezdiren rehberlerin çoğu ilk önce turistleri buraya getiriyor. Burası ilk Adana'nın yerleşim yeri olduğu için. Bu cami Ağca Bey tarafından inşa edilmiş."

HER VAKİT DOLUP TAŞIYOR

Ağca Mescit Camii'nin halen ilk günkü gibi korunduğunu belirten Mutlu, şöyle devam etti: "Camimiz kaç defa deprem atlattı ama halen sağlam. İlk gün ki gibi burayı koruyoruz. Buraya bir sürü insan geliyor. Her vakit dolup taşıyor. Burada namaz kılmak çok güzel. Burası atalarımızdan kalan bir miras ve bizlerde muhafaza etmeye çalışıyoruz." Cami cemaatinden İbrahim Büyükhıdır ise yıllardır namaz vakitlerinde Ağca Mescit Camii'ne geldiğini ve camide namaz kılarken huzuru bulduğunu söyledi.

İSTANBUL'DA KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ ÇALIŞTAYI DÜZENLENDİ.

“KUR'AN-I KERİM’İ NASIL SEVDİRELİM?”

İstanbul İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı Ahmet Yapıcı, “Kur'an-ı Kerim öğretimi konusu öğrencilerin nazarında bir problem gibi gözüküyor. Bunları görmezden gelemez, suçu da hiç kimseye atamayız. Kur'an-ı Kerim dersinin daha etkili ve verimli hale gelmesi için 7 başlık üzerinde çalışma yapacağız” diye konuştu.

i STANBUL İl Millî Eğitim Müdürlüğü Din Öğretimi Bölümü tarafından, ÖNDER İmam Hatipliler Derneği ve İmam Hatip Araştırmaları Merkezi (İHAMER) desteğiyle okullardaki Kur'an-ı Kerim dersinin daha etkili ve verimli hale gelmesi amacıyla “Din Eğitiminde Kur'an-ı Kerim Öğretimi Çalıştayı” düzenlendi. İstanbul Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde gerçekleştirilen çalıştay, Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başladı. Çalıştayı açılışında konuşan İstanbul İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı Ahmet Yapıcı, saha araştırmalarında karşılaştıkları sorunlardan birinin, İmam hatip okullarında ya da seçmeli din derslerinde Kur'an-ı Kerim öğretimi olduğunu, bunun çözümlenmesinin öğrencileri İmam hatip okullarını tercih etme noktasında olumsuz etkilediğini söyledi.

“BU MESELEYİ MASAYA YATIRMAMIZ LAZIM”

Öğrencilerin, Kur'an-ı Kerim dersi nedeniyle İmam hatip okullarından nakil aldığını aktaran Yapıcı, “Kur'an-ı Kerim öğretimi konusu öğrencilerin nazarında bir problem gibi gözüküyor. Bunları görmezden gelemez, suçu da hiç kimseye atamayız. Bazı okullarda meslektaşlarımız öyle bir yöntem geliştirmişler ki Kur'an-ı Kerim dersi problem değil. İyi örnekler var sahada. O yüzden Kur'an-ı Kerim öğretimi konusunu sahada bunu uygulayan öğretmenlerimizle sorunla bizzat karşılaşan hocalarımızla bu işin paydaşı olan Diyanet İşleri Başkanlığı mensubu hocalarımızla ilahiyat fakültelerimizdeki hocalarımızla ve sivil toplum kuruluşlarımızın bu alandaki yetkin gönüllüleriyle bu meseleyi masaya yatırmak, ‘Sorun nedir? Bu sorunu nasıl çözebiliriz? Bu konuda farklı öneriler nelerdir?’ sorularını konuşalım istedik” ifadelerini kullandı. ■ AA

“GENÇLERDEN NE KADARINA ALLAH'IN KELAMINI ULAŞTIRABİLİYORUZ?”

■ ÖNDER Genel Başkanı Abdullah Ceylan, bugünün gençlerine dini nasıl anlatacakları ve onlara ilahî kelâmı nasıl ulaştıracakları konusuna önem verdiklerini anlattı. Türkiye'de 4-6 yaşta üniversite son sınıfa kadar 28 milyon genç olduğuna işaret eden Ceylan, “Biz bu gençlerden ne kadarına Allah'ın kelâmını ulaştırabiliyoruz? Ulaştıramadıklarımızı ne ka-

dar dertleniyoruz? Ulaştırdıklarımızın niteliğini, kalitesini ne kadar artırabiliriz? Bu soruların cevaplarını arayacağız. İmam hatip okullarımızı baz aldığımızda 1,5 milyona yakın gençimiz var. Onları yeniden Kur'an'la buluşturmak, sadece yüzyüyle değil, ruhuyla buluşturmak, o ruhu kimliklerine işlemek için bir mücadeleimiz, çabamız var” diye konuştu.

7 BAŞLIKTA ÇÖZÜM ARANACAK

Çalıştayda, Kur'an-ı Kerim dersinin daha etkili ve verimli hale gelmesi için 7 başlığın tartışılacağı ve çözüm üretileceğini belirten Yapıcı, konunun “Kur'an-ı Kerim'i nasıl sevdirelim?”, “Kur'an-ı Kerim öğretimin-

de yöntem ve teknikler”, “Kur'an-ı Kerim dersinde ölçme, değerlendirme ve eğitim teknolojilerinin kullanımı”, “Kur'an-ı Kerim öğretmenlerinin eğitimi ve gelişimi”, “Kur'an-ı Kerim eğitiminde hafızlık”, “Çocukluk döneminde Kur'an-ı Kerim öğretimi”

ve “Seçmeli derslerde Kur'an-ı Kerim öğretimi” başlıklarında ele alınacağını aktardı.

Yapıcı, Türkiye ve İstanbul genelindeki seçmeli ders oranlarına bakıldığında en düşük oranın Kur'an-ı Kerim dersi olduğunu vurguladı.

Âlim dediğin böyle olur

Yetiştirmiş olduğu âlimlerin sayısına ve onların ilmi seviyelerine bakılırsa memleketim olan Tokat'ın ne kadar mümbit bir şehir olduğu derhal anlaşılır. Mesela Fatih Sultan Mehmet'in bile karşılaştığında ayağa kalktığı ve asrımızın İmam-ı Azamı diye taltif ettiği Molla Hüseyin işte bu büyük âlimlerden biridir. Ayrıca yine aynı hükümdarın özel kütüphanesinin hafız-ı kütübü olan Molla Lütfü de Tokat'ta dünyaya gelen bir ayaklı kütüphanedir. Bunun da kafasının içi, sorumluluğunu üzerine aldığı kütüphane kadar zengindir. Fatih, onunla şakalaşmaktan bile hoşlanıyordu. Bu allame Feshane'nin karşısındaki açık türbesinde yatıyor. Ne yazık ki Sultan İkinci Bayezid zamanında akran hasedine uğrayarak idam edildi.

Diğer Tokatlı ulemadan ve üdebadan, hatta müverrihinden biri de Fatih'in torunu Yavuz Sultan Selim Han'ın şeyhülislamı meşhur İbn-i Kemal'dir. O da, Molla Lütfü gibi Yavuz'un iltifatlarına nail olmuştur. Az çok tarih bilen herkes onun çamur sıçrayan kaftan hikâyesini hatırlar. Devam ediyoruz. Dördüncü Murad devrinin ilim dağarcığı kabul edilen Şeyhülislam Kazâbâdi Ahmed Muîd Efendi'nin maskat-ı re'si de (doğduğu yer de) aynı şehirdir. Zaten Kazâbâdi kelimesi de bu memleketine işaret etmektedir. Kazova, Tokat ile Zile arasında uzanan gayet verimli bir ovadır. Son Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi de Tokatlıdır. Ayrıca Zeyrek'te yatan Mehmet Emin Tokadı'nın, Bolu yolundaki Hayreddin-i Tokadı'nın bilmem ki Tokatlı olduğunu söylemek gerekir mi? Az daha unuttuyordum, büyük İslam âlimi Molla Cami'nin medrese arkadaşı Melihî de şiiirleriyle Fatih Sultan Mehmed'i bile etkileyen Tokatlı bir şairdir. Bu listeyi daha da uzatabiliriz ama maksat anlaşıldığı için buna gerek yok desem de, Tokatlı ulema zincirinin son halkalarından birinden daha bahsetmek, onunla alakalı dikkat çekici bir makaleyi nakletmek istiyorum.

Bu zat eski İstanbul müftülerinden Bekir Hâki Yener'dir. Merhum Hoca Efendi aslen Dağistanlıdır. Sonradan Tokat'ın Zile ilçesine gelip yerleşmiştir ve böylece Tokatlı ulema sınıfının arasında yer almıştır. Ben bu zatın

ismini tâ Tokat İmam-Hatip okulu yıllarından beri duydurdum ama hakkında fazla bilgim yoktu. Geçen gün Mayıs 1978 tarihli Tohum Dergisinde "Bekir Hâki Hoca Efendi" başlıklı ve Eyüp Said Tokatlı imzalı yazıyla karşılaşınca merakla okumaya başladım ve orada verilen bilgilerden çok istifade ettim. Sizin de ilginizi çekeceğini düşünerek bu yazıyı aşağıya alıyorum.

"Eski devrin son yâdigarlarının sonuncusunu da kaybetmiş bulunuyoruz. Dersiâmlar zincirinin son ve en büyük halkalarından biri olan Bekir Hâki Hoca Efendi, 96 sene gibi hareketli ve bereketli bir ömür sürdükten sonra 2 Mart 1975 Pazar günü saat 02'de bu fâni dünyaya gözlerini yumdu. Nüfus kâğıdına göre Hicri 1299 tarihinde Dağistan'ın Karbağ bölgesinde doğan hocamız, -eskilerde âdet olduğu gibi- gerçek yaşını kimseye söylemezdi. Bir gün hocam dedim; nüfus kaydınızdaki doğum tarihiniz doğru mu? Oğlum, dedi. Biz göçebe bir aileydik. Yazın yaylaya çıkar, kışları da Aras vadisinde geçirirdik. Doğan çocukları hemen kaydettirme imkânı olmadığı için, kim bilir, ben doğduktan kaç sene sonra nüfusa yazılmışımdır. Böyle olunca hocamız yüz yaşını aşmış olmalı.

Tahsilinin mühim bir kısmını Dağistan'da yapmış, orada sarf, nahiv, mantık, Arap ve Fars edebiyatının kaynak eserlerini âdetla ezberlemişti. Sadî'nin Bostan ve Gülistan'ı hâlâ ezberindeydi. Bir gün Ebû Temmam'ın Divân'ı' - Hamâsesi'nden bahsederken kasideleri ezberle okumaya başladı. Aman hocam bu ne hal! Bunları ne zaman ezberlediniz, dedim. Oğlum, ezberlemek için değil, zevk için okuyorum, onlar da hafızama nakşediliyor buyurdular.

Hoca Efendi, deha derecesinde bir zekâyâ sahipti. Firuzâbâdi'nin meşhur Kâmus'unu 'şin' harfine kadar ezberlediğini söylerdi.

Sihah-ı Cevheri'yi yanı başından hiç eksik etmez ve 'Gözel kardaş, Kur'an'dan sonra en çok bu lügati

severim. Çünkü lügat olmazsa Kur'an-ı Kerim'i nasıl anlarız, derdi. Kadı Beyzavi tefsiriyle birlikte birçok hadis kitaplarının isimlerini sayardı. Hocamız, Dağistan yaylalarında çeşitli mahrumiyetlere rağmen

iyi bir tahsil görmüştü. Daha sonra Türkiye'ye hicret edip Tokat'ın Zile kazasına yerleşen üstadımız bu göçleri anlatırken, o günleri tekrar yaşıyormuş gibi heyecanlanır ve şöyle derdi: Oğlum, bizim iki kıblemiz vardı. Biri Kâbe-i Muazzama, diğeri de Hilafet makamı olan İstanbul! Gözlerimiz ufukta günlerce heyecanla yürüdük. Osmanlı toprağına ayak basınca babam hemen secdeye kapandı.

Tahsilinin geriye kalan kısmını o zamanki Tokat müftüsünden tamamlayan Bekir Hâki Efendi, İstanbul'a gelerek, üç ay sonra açılan Ruus (profesörlük) imtihanını kazandı ve Bayezid dersiâmı oldu. Medreseler kapatılmaya kadar müderrisliğe devam etti. Bu tarihten sonra avukatlık, Süleymaniye Kütüphanesi'nde eski eser uzmanlığı, Eminönü müftülüğü ve İst. Merkez Vaizliği yaptı. 27 Mayıs 1960 darbesinden sonra da İstanbul müftülüğüne getirildi.

Sözün burasında, gelecek nesillere ibret teşkil edecek, o günkü ihtilalcilerin zihniyetlerini ortaya koyacak bir hadiseyi kaydetmek istiyorum. O devrin askeri valisi General Refik Tulga, bir gün yanında yüksek rütbeli iki subayla İstanbul Müftüsü Bekir Hâki Efendi'yi makamında ziyarete gelir. Hocam, emir verin de ezan Türkçe okunsun, der. Hoca Efendi, biz burada kendi başımıza buyruk değiliz. Diyanet başkanlığımız var. Onlardan böyle bir emir almadıkça biz kendiliğimizden herhangi bir şey yapamayız, cevabını verir. Vali diretir. Siz, pekâlâ emir verirsiniz, ben de emrediyorum, ezan Türkçe okunsun! Merhum Hoca Efendi, valinin yüzüne mânâlı mânâlı bakar, o nurlu sakalını eliyle tutarak, oğlum, ben bu yaştan sonra gâvur olamam deyince vali, ezanı Türkçe okumak gâvurluk mudur diye ısrar edince şu karşılığı alır: Oğlum, sen onu bilemezsin, o bizim sahamızdır,

onu biz biliriz.

Böyle bir durum karşısında bir diktatörün başvuracağı tek çare tehdittir. Vali de bunu yapmakta gecikmez. Öyleyse siz de bu makamda daha fazla kalamazsınız! Hocamız, iman ve şahsiyet sahibi bir İslam âlimine yakışan şu cevabı verir: - Oğlum, anam beni bu makamda doğurmadı. Zaten biz hizmet edeceğimize inandığımız müddetçe burada kalırız, aksi halde çekip gideriz! Netice mâlum. Bir hafta sonra hoca müftülüğten alınır.

Hocamız geniş bir ansiklopedik mâlûmâta sahipti. Daha çok hadis ve siyerde otoriteydi. Siza ona Kütüb-ü Sitte'de ve Müsned'de mevcut bir hadisin başından bir iki kelime okursanız, o hadisi sonuna kadar ezbere okur, rivayetler arasındaki farkları anlatır ve geniş mâlûmât verir. "Muvatta" isimli hadis kitabını hiç elinden düşürmez, ne zaman eline alsın muhakkak öperdi. Diğer hadis kitaplarına ve esere dair ne kadar yazma, basma, serh, hâşiyeye ve tâlik varsa hemen hepsini toplamıştı.

Türk, Arap ve Fars edebiyatına hakkıyla vâkıf olan hocamız bu üç dilde de şairdi. Ne yazık ki şiiirlerini derleyip toplayarak bir araya getirmediği gibi kitap yazma işinden de uzak durdu. Onun kitapları yetiştirdiği talebelere idi.

Bekir Hâki Efendi'nin bir meziyeti de Ehl-i Beyt'i çok sevmesiydi. Şüphesiz her Müslüman Peygamberimizin Nesl-i Bâkîni sever amma; hocanın sevgisi bambaşkaydı. Biliyoruz ki Efendimiz bir gün Hz. Ali'yi, toprağına belenmiş yatarken görür ve kalk ey toprak babası mânâsına gelen Ebu Tûrab diye hitap edince bu Hz. Ali'nin çok hoşuna gider ve 'Ebu'd-Tûrab'ı kendisine künye edinir. İşte bundan dolaydır ki Hoca Efendi, toprak, toprağına ait mânâsına gelen 'hâki'yi ikinci bir isim olarak almıştır. Gerçekten de toprak gibi son derece mahviyetkâr ve alçak gönüllüydü. Dünyaya ve dünya nimetlerine metelik vermeyen gözü gönlü tok, rind meşrep bir zattı.

Sultanahmed Camii eski baş İmamı Şefik Efendi'yi çok seviyordu. Nitekim vefat edince onun yanına defnedildi. Mâlûm, kişi sevdiğiyle beraberdir."

İşte dört başı mâmur İslam âlimi böyle olur. Rahmetullahi aleyh!..

**DUR SUN
GÜRLEK**

dursun.gurlek@yeniayfak.com.tr